

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

604/1213/O11/11/MG

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ
KANCELARIA JAWNA NR 1

Nr. 3563/DP17

09 SIE. 2011

REKURSYJA
Biura Prac Senackich Warszawa, 2011-08-05
Wpłynęło dn. 10.08.11
nr. 44.95 podpis. Marzalek

Pan Bogdan BORUSEWICZ

MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 9.08.11.
nr. 4066 podpis. Buzek

Szanowny Panie Marszałku,

Odpowiadając na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Macieja Grubskiego podczas 80. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 7 lipca br. dotyczące ponownie do prywatnej kolekcji samolotów Pani Jadwigi Lewandowskiej w Łodzi (BPS/DSK-043-3829/11), uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Na wstępie pragnę podnieść fakt, że Pan Senator Maciej Grubski w swoim oświadczeniu zwraca się do Ministra Obrony Narodowej o wywiązanie się ze złożonej, w odpowiedzi udzielonej mu w piśmie z dnia 19 kwietnia br. (...) *deklaracji współpracy z władzami miasta Łodzi w kwestii utworzenia muzeum w oparciu o kolekcję eksponatów lotniczych zgromadzonych w Łodzi przy ul. Piłskiej (...)*. Tymczasem we wspomnianej odpowiedzi zadeklarowano gotowość współpracy z władzami Miasta Łodzi (...) *w celu wypracowania optymalnego rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie*. Również odpowiedź Sekretarza Stanu ds. Społecznych i Profesjonalizacji, udzielona Wiceprezydentowi Miasta Łodzi w piśmie z dnia 14 czerwca br., zawierała wolę współpracy z władzami Łodzi w tym zakresie.

Należy mieć również na uwadze, że opracowana w Ministerstwie Obrony Narodowej w 2009 r. *Koncepcja rozwoju muzealnictwa wojskowego w latach 2009-2018* ma na celu przede wszystkim:

- ustanowienie muzeów rodzajów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, w tym Muzeum Sił Powietrznych w Dęblinie;
- utworzenie oddziałów zamiejscowych muzeów w Koszalinie, Toruniu i we Wrocławiu;
- ustanowienie Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie wiodącym i programowym dla pozostałych muzeów wojskowych;
- stworzenie systemu ochrony zbiorów, zwłaszcza eksponatów o szczególnej wartości historycznej;
- zinwentaryzowanie zbiorów sal tradycji oraz egzemplarzy techniki wojskowej znajdujących się w jednostkach i instytucjach wojskowych;
- wyselekcjonowanie najbardziej wartościowych eksponatów i innych muzealiów oraz wpisanie ich do ewidencji jednego z muzeów, dla których organizatorem jest Minister Obrony Narodowej;
- zapewnienie zbiorom ochrony prawnej i profesjonalnej opieki konserwatorskiej;
- zapewnienie odpowiednich możliwości ekspozycyjnych i udostępnianie zbiorów szerokim kręgom społeczeństwa.

W związku z utworzeniem Muzeum Sił Powietrznych w Dęblinie, Dowództwo Sił Powietrznych zostało zobowiązane do sporządzenia kompleksowego wykazu statków powietrznych i innego sprzętu technicznego, istniejącego na ewidencji podległych jednostek wojskowych i instytucji, w celu przekazania w przyszłości do nowego muzeum. Realizując to zadanie, dokonano sprawdzenia będących na ewidencji m. in. statków powietrznych stanowiących element prywatnej kolekcji Pani Jadwigi Lewandowskiej w Łodzi.

Pragnę poinformować, że Pani Jadwiga Lewandowska, po śmierci męża Pana Jerzego Lewandowskiego, zamierzała kontynuować działalność wystawienniczą, ale nie posiadając stosownych kompetencji w sprawach lotniczych oraz wystarczających środków finansowych, zaczęła szukać wsparcia u władz miasta Łodzi (próba utworzenia filii muzeum regionalnego) i osób prywatnych (próba założenia fundacji). O fiasku tych długiach zabiegów zainteresowana powiadomiła Ministra Obrony Narodowej w lipcu 2010 r. Zbiegło się to z rozpoczęciem wdrażania wspomnianej koncepcji, w tym tworzenia Muzeum Sił Powietrznych w Dęblinie, którego statutowym zadaniem jest gromadzenie i udostępnianie społeczeństwu materialnego dorobku związanego z historią polskiego lotnictwa wojskowego. Tym samym pojawiła się możliwość rozwiązania problemów sygnalizowanych przez Panią Jadwigę Lewandowską. Siły Powietrzne zaproponowały przeniesienie kolekcji do Dęblina.

Warto nadmienić, że przeprowadzając ewidencję statków powietrznych w Łodzi stwierdzono, że zebrane tam eksponaty od lat nie są udostępniane publiczności, większość samolotów uległa znacznej degradacji technicznej i wymaga pilnej renowacji, a cała ekspozycja jest chaotyczna i nie spełnia przyjętych form eksponowania zbiorów techniki.

Uprzejmie informuję, że w celu pozyskania eksponatów, przedstawiciele Muzeum Sił Powietrznych odbyli również wizytę w Muzeum Wojsk Lądowych w Bydgoszczy, które posiada w swoich zbiorach statki powietrzne. Ponieważ nie stanowią one głównej linii programowej tego muzeum i ze względu na skromne możliwości ich odpowiedniej ekspozycji, znajdą swoje właściwe miejsce w Muzeum Sił Powietrznych w Dęblinie.

Ministerstwo Obrony Narodowej, podobnie jak Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, wielokrotnie staje się adresatem wystąpień władz samorządowych i organizatorów samorządowych instytucji kultury o wsparcie organizacyjne lub finansowe prowadzonych placówek muzealnych. Autorzy wystąpień często nie uwzględniają obowiązujących w tym zakresie uregulowań prawnych, które uniemożliwiają lub znacznie ograniczają możliwość włączania się instytucji państwowych do działań i projektów samorządowych w sferze kultury.

Wskazać należy, że organy samorządowe miasta Łodzi oraz ich przedstawiciele, tak za życia, jak i po śmierci twórcy kolekcji lotniczej, Pana Jerzego Lewandowskiego, będąc, jak twierdzą, zainteresowanymi utrzymaniem ekspozycji w Łodzi, nie podjęły właściwych działań, mających na celu ostateczne uregulowanie spraw własności działki, na której znajduje się kolekcja, jak również uregulowania praw własności do stanowiących kolekcję statków powietrznych. Rada Miejska Łodzi, jeżeli faktycznie bliski jest jej problem zaniedbanej prywatnej kolekcji samolotów, byłaby właściwym organem do zainicjowania działań mających na celu uregulowanie jej statusu i znalezienie w mieście godnego miejsca do stworzenia

ekspozycji. Pan Senator Maciej Grubski, przedstawiając negatywnie intencje podmiotów zainteresowanych losem ulegających degradacji technicznej samolotów i znalezieniem godnego miejsca do ich prezentacji, nie zauważa wieloletniej bezczynności władz samorządowych w tej sprawie.

Muzeum Sił Powietrznych w Dęblinie, powołane do życia w br. jako państwowa instytucja kultury, jest samodzielnym podmiotem gospodarczym posiadającym osobowość prawną, który sam organizuje działalność w oparciu o nadany mu statut. Jako samodzielny podmiot tworzy przestrzeń wystawienniczą, organizuje wystawy i ekspozycje, a także dba o zdobywanie nowych i powiększanie posiadanych zbiorów. Ponadto Minister Obrony Narodowej, zgodnie z ustawą z dnia 25 października 1991 r. *o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej* (Dz. U. z 2001 r. Nr 13, poz. 123 ze zm.), jako organizator, wydając akt o utworzeniu państwowej instytucji kultury, określa jej nazwę, rodzaj, siedzibę i przedmiot działania. Nadaje jej równocześnie, w uzgodnieniu z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, statut. Jako organizator, jest również zobowiązany zapewnić instytucji kultury środki niezbędne do rozpoczęcia i prowadzenia działalności kulturalnej oraz do utrzymania obiektu.

Należy także podnieść, że zapoczątkowane jeszcze w 2010 r. przez przedstawicieli Dowództwa Sił Powietrznych rozmowy z Panią Jadwigą Lewandowską na temat przekazania kolekcji do Muzeum Sił Powietrznych w Dęblinie, zostały sfinalizowane w formie pisemnego porozumienia zawartego przez zainteresowaną z Muzeum Sił Powietrznych w Dęblinie w dniu 20 lipca br. Istotne jest podkreślenie, że zawarte porozumienie nie wymagało konsultacji środowiskowych ani też akceptacji innych podmiotów, ponieważ odnosi się ono do statków powietrznych, których dysponentem są Siły Powietrzne, jako następcą prawnym dawnych Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej oraz samolotów stanowiących własność Pani Jadwigi Lewandowskiej. Natomiast koszty związane z transportem samolotów będą minimalizowane m.in. przez realizowanie tych zadań w ramach szkolenia wojsk. Ponadto dyrekcja muzeum otrzyma wsparcie na ten cel z instytucji niezwiązanych z wojskiem.

Przedstawiając powyższe wyjaśnienia pozostaję w przekonaniu, że uzna je Pan Marszałek za wystarczające.

Z wyrazami szacunku i poważania

Tomasz SIEMONIAK

Do wiadomości:

Pan Szymon JAJKO

Dyrektor Departamentu Spraw Parlamentarnych KPRM